



หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด
จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

คำนำ

การจัดทำหลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด ได้จัดทำขึ้นตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการ รวมถึงการเน้นอาชีพช่างพื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up skill) หรือทบทวนทักษะ (Re skill) เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตร ฝึกอาชีพให้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระ การประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หลักสูตร การทอผ้าสไบลายขิด	๑
๑.๑ ความเป็นมา	๑
๑.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
๑.๓ กลุ่มเป้าหมาย	๑
๑.๔ ระยะเวลา	๒
๑.๕. เนื้อหาหลักสูตร	๒
๑.๖ การจัดการเรียนรู้	๒
๑.๗ สื่อการเรียนรู้	๒
๑.๘ การวัดและประเมินผล	๒
๑.๙ การจบหลักสูตร	๓
๑.๑๐ เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลักจากจบหลักสูตร	๓
๑.๑๑ การเทียบโอน	๓
๒. โครงสร้างหลักสูตร การทอผ้าสไบลายขิด	๔
 ภาคผนวก	
แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตร การทอผ้าสไบลายขิด	๕
ใบความรู้หลักสูตร การทอผ้าสไบลายขิด	๗
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๙
แบบทดสอบหลังเรียนหลักสูตร การทอผ้าสไบลายขิด	๑๐
เฉลยวิชาการทอผ้าสไบลายขิด	๑๒

ชื่อหลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด จำนวน ๔๐ ชั่วโมง กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ

๑. ความเป็นมา

ตามนโยบายกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน งบรายจ่ายอื่น ในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการรวมถึงการเน้นอาชีพช่าง พื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ (New skill) เพิ่มสมรรถนะ(Up skill) หรือทบทวน ทักษะ (Re skill) เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ในการขับเคลื่อนโครงการศูนย์ฝึกอาชีพ ชุมชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน และความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตรฝึกอาชีพให้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการ ดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑) การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการ เรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบ หลักสูตรแล้วสามารถ นำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมง ที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพตามหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

การจัดการทอผ้าสไบลายขิด ถือเป็นศิลปะและหัตถกรรม หรืองานฝีมืออย่างหนึ่งที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ สืบสานวัฒนธรรมให้กับประชาชนได้มีเจตคติที่ดีงาม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทาง พัฒนา และเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไป

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ เพื่อเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพและยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น
- ๒.๒ เพื่อสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ
- ๒.๓ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีความสุข

๓. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนทั่วไป

- ๓.๑ ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
- ๓.๒ ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

๔. ระยะเวลา

การเรียนรู้ และฝึกทักษะ จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

๔.๑ ภาคทฤษฎี จำนวน ๑๐ ชั่วโมง

๔.๒ ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

๕.๑. การเลือกวัสดุ และอุปกรณ์ การทอผ้าสไบลายขิด และนำไปใช้ประโยชน์

๕.๒ ขั้นตอนการและการทอผ้าสไบลายขิด

๕.๓ การจัดการด้านการตลาด

๑) แหล่งเรียนรู้

๒) ทิศทางการประกอบอาชีพ

๖. การจัดการเรียนรู้

๖.๑ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา

๖.๒ การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

๖.๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๖.๔ การฝึกปฏิบัติจริง

ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๓ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร

(เรียนรู้ ร่วมกับวิทยากร)

ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร

(เรียนรู้ร่วมกับวิทยากร)

๗. สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ วัสดุจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

๗.๑ วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้

๗.๒ VCD / หนังสือ

๗.๓ Internet

๗.๔ ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

๘. การวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลหลักสูตร เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถประเมินได้ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๘.๑ การสังเกต

๘.๒ การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

๙. การจบหลักสูตร

๙.๑. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙.๒. มีผลการเรียนผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

๑) ภาคทฤษฎี สัดส่วนร้อยละ ๒๐

๒) ภาคปฏิบัติ สัดส่วนร้อยละ ๘๐

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังการจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการเข้าเรียนตลอดหลักสูตร

๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

๓. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด นี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรืออื่น ๆ ได้ตามเกณฑ์ ที่สถานศึกษากำหนด

โครงสร้างหลักสูตรการทอผ้าสไบลายซิด

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
การทอผ้าสไบลายซิด ๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ	มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง	๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ การทอผ้าสไบลายซิด ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ การทอผ้าสไบลายซิด ๓. ทิศทางการประกอบอาชีพการทอผ้าสไบลายซิด	๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญาเพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าสไบลายซิด ๒. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ ๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทอผ้าสไบลายซิด เช่นความต้องการของตลาด	๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร ๓.แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๐ ชั่วโมง	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ	๑. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่าง ๒. มีคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ	ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าสไบลายขิด ๑. การเตรียมวัสดุ การเลือกใช้วัสดุในการทอผ้าสไบลายขิด ๒. หลักการทอผ้าสไบลายขิดอย่างถูกต้อง ๓. ผักทักษะการทอผ้าสไบลายขิด ๔. บรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่าย	๑. ศึกษาข้อมูลการประกอบอาชีพการทอผ้าสไบลายขิด จากใบความรู้, เอกสารประกอบการเรียนรู้ ๒. การฝึกปฏิบัติจริง ๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบ่งเป็น ๓ ระยะ ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๓ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ ร่วมกับวิทยากร) ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วยตนเอง ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับวิทยากร)	๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และ จบหลักสูตร ๓.แบบประเมินผลงานผู้เรียน		๓๐ ชั่วโมง

แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด

๑. การทอผ้าสไบลายขิด ต้องใช้วัสดุ ใดบ้าง

- ก. เครื่องทอ ด้าย
- ข. เครื่องทอ จี๋ ด้าย
- ค. เครื่องทอ ด้าย จี๋ ฟืม
- ง. เครื่องทอ ด้าย ฟืม

๒. ด้ายสำหรับ การทอผ้าสไบลายขิด ควรเลือกด้ายชนิดใด

- ก. ด้ายโทเร
- ข. ด้ายโทเรหยาบ
- ค. ด้ายโทเรน้ำหนึ่ง
- ง. ด้ายไหมประดิษฐ์

๓. ข้อใดไม่ใช่ชื่อลายของ ผ้าสไบลายขิด

- ก. ลายดอกแก้ว
- ข. ลายดอกอ้อ
- ค. ลายดอกจอก
- ง. ลายงูเหลือม

๔. การทอผ้าสไบลายขิดเป็นงานฝีมือของภาคใด

- ก. เหนือ
- ข. กลาง
- ค. ใต้
- ง. อีสาน

๕. ผ้าสไบลายขิดนิยมใช้ในโอกาสใด

- ก. งานพิธีต่างๆ
- ข. งานศพ
- ค. งานแต่งงาน
- ง. งานปฏิบัติธรรม

๖. การแปรรูปผ้าสไบลายขิด สามารถทำได้หรือไม่

- ก. ไม่นิยม เพราะขัดต่อประเพณีความเชื่อ
- ข. ไม่ได้ เพราะขัดต่อความเชื่อความศรัทธา
- ค. ทำได้ เช่น นำมาตัดเสื้อ หรือกระเป๋ หรือจะทำหมอน ก็ได้
- ง. ไม่ได้เพราะการทอผ้าสไบลายขิด หน้าแคบไป

ขั้นตอนการทอผ้าสไบลายขิด

- ๑. การเลือกซื้อด้าย
 - ๒. การกางหูก
 - ๓. การกวักด้าย
 - ๔. การคั่นหูก
 - ๕. การปั่นหลอด
 - ๖. การสืบทอ
๗. จากข้อความข้างต้น จงเรียงลำดับขั้นตอนการทอผ้าสไบลายขิดให้ถูกต้อง
- ก. ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖
 - ข. ๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๒
 - ค. ๑, ๒, ๓, ๕, ๖, ๔
 - ง. ๑, ๒, ๕, ๖, ๔, ๓

๘. ขนาดมาตรฐานของผ้าสไบลายขิดมีขนาดเท่าใด

- ก. กว้าง ๕๐ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร
- ข. กว้าง ๖๐ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร
- ค. กว้าง ๗๐ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร
- ง. กว้าง ๓๕ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร

๙. คำว่า “ขิด” เป็นภาษาของภาคใด

- ก. เหนือ
- ข. กลาง
- ค. ใต้
- ง. อีสาน

๑๐. ถ้าเลือกสีของผ้าสไบลายขิดเพื่อไปถวายพระเพื่อประโยชน์ใช้สอย ควรเลือกสีใด

- ก. สีขาว
- ข. สีขาวงาช้าง
- ค. สีแดง
- ง. สีกัก

ใบความรู้เรื่อง หลักสูตรการทอผ้าสไบลายซิด

“ผ้าสไบ” มาจากไหน ? วัฒนธรรมการแต่งกายยอดนิยมในอดีตที่ถูกถ่ายทอดสู่พื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ้าสไบ (Sbai) ซึ่งเป็นผ้าทรงยาวที่ผู้หญิงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช้ในการคลุมตัว มีต้นกำเนิดจากผ้าสำหรับที่พบในอารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ (Indus Valley) และได้รับอิทธิพลผ่านทางการค้าขายและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในช่วงเวลาของอาณาจักรฟูนันและอาณาจักรจามปา อาณาจักรเหล่านี้ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ประเทศกัมพูชา ไทย เวียดนาม และพม่า

เชื่อว่าการแพร่เข้ามาของผ้าสำหรับ หรือในรูปแบบของการแต่งกายคล้าย "ผ้าสไบ" ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดขึ้นในช่วงประมาณคริสต์ศตวรรษที่ ๑-๗ (ประมาณ พ.ศ. ๕๐๐-๑๒๐๐) ซึ่งเป็นช่วงที่การค้าและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในช่วงที่รุ่งเรืองมากที่สุด

"ผ้าสไบ" ในที่นี้หมายถึง เครื่องแต่งกายรูปแบบหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มักถูกใช้โดยผู้หญิงเพื่อคลุมตัว และสวมใส่ในงานสำคัญหรือพิธีกรรมต่าง ๆ สไบมีลักษณะเป็นผ้าที่ยาวและแบน มักถูกผูกแบบแขนงอนหรือม้วนรอบตัว เป็นสีสดและมีลวดลายที่สวยงาม แตกต่างกันไปตามพื้นที่และประเทศ

ประวัติความเป็นมา

การทอผ้าสไบลายซิด เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่คนไทยได้สืบทอดกันมานาน และแพร่หลายในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอีสานซึ่งทอผ้าสไบลายซิด มากกว่าท้องถิ่นอื่นๆ คำว่า ซิด เป็นภาษาพื้นบ้านของภาคอีสาน มาจากคำว่า สะกิด หมายถึง การจัดซ่อนชิ้น การสะกิดชิ้น

ผ้าซิด คำว่า ผ้าซิด จึงเป็นการเรียกขานชื่อผ้าตามกระบวนการทอ คือ ผู้ทอใช้ไม้ สะกิดซ่อนเครื่องเส้นยืนขึ้น เป็นจังหวะตามลวดลายตลอด และพุ่งกระสวยสอดเส้นพุ่งพิเศษและเส้นพุ่งเข้าไปตลอดแนวเครื่องเส้น ยืนที่ถูกจัดซ่อนชิ้นนั้น ช่วงจังหวะของความถี่ห่างที่เครื่องเส้นยืนถูกกำหนดไว้ด้วยไม้เก็บซิดจึงเกิดเป็นลวดลายซิดขึ้น วิธีการทอผ้าแบบ ซิด จึงเป็นรูปแบบการทอผ้าที่สร้างลวดลายขณะทอผ้าบนกี่



การทอผ้าสไบลายขิด

๑. การเลือกซื้อด้าย ก่อนที่จะทำสิ่งอื่นใดในการทอผ้าลายขิด เราจะต้องทำการเลือกซื้อด้ายดีสีต่างๆ ตามที่เราชอบ เช่น สีเหลือง สีส้ม สีชมพู สีดำ สีฟ้า แต่สีที่จะขาดไม่ได้คือสีขาว ที่ใช้เป็นสีพื้นตามความกว้างความยาวของผูก ตามที่เราต้องการ ขนาดที่นิยมเป็น มาตรฐาน คือ กว้าง ๓๕ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร

๒. การกวักด้าย นำด้ายใส่ลงใน "กง" กวักด้ายออกจากกงให้เข้าไปอยู่ในอักโดยการหมุนอักไปเรื่อยๆ ด้ายจากกงก็จะเคลื่อนที่ออกมาเข้าสู่อักตามต้องการ เมื่อกวักด้ายเสร็จแล้ว เราก็จะได้ด้ายไปอยู่ในอักหลายๆ อัก

๓. การคันหูก เป็นขั้นตอนของการนำด้ายออกจากอักใส่ลงในไม้หลักเมื่อ เพื่อให้ได้ความยาวของหูกตามที่ต้องการ โดยนำด้ายใส่ลงในเดือยของหลักเมื่อวนจากซ้ายไปขวาไปมาเรื่อยๆ จนได้ความยาวตามต้องการ

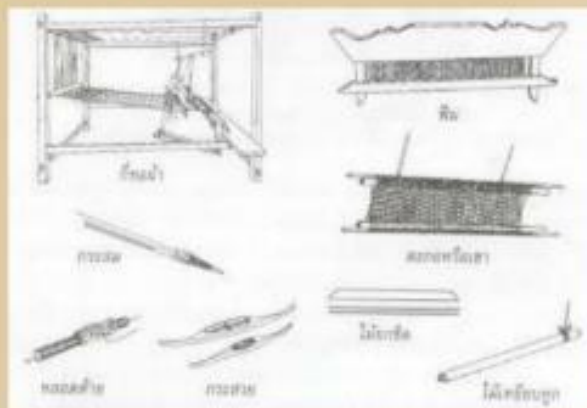
๔. การปั่นทออด เป็นการปั่นด้วยจากกงใส่หลอด บรรจุในกระสวย เพื่อทำการทอเป็นด้ายเส้นพุ่ง

๕. การขึ้นพุด เป็นการนำภักที่ต้นพุดเรียบร้อยแล้วมาต่อเจ้ากับเจ้าถูก ด้วยการใช้นิ้วมือหมุนปลายด้ายให้พันติดกัน โดยใช้ข้าวสุกช่วย

๖. การถางผูก พลังอาภรณ์สิ่งต่างๆ แล้ว ก็ถึงขั้นถางผูก ส่วนใหญ่นิยมถางได้ อุมบ้านเพื่อชะลวถในการพอกผูก ไม่ต้องกลัวจุ่มตก แดดออก พอดีต่อตลอดตา

อุปกรณ์สำหรับทอผ้า

1. กี่ทอผ้า
2. ฟืม
3. ตะกอหรือเขา
4. หลอดด้าย
5. กระสม
6. กระสวย
7. ไม้ยกขิด
8. ไม้เหยียบพูก



ที่มา : <https://www.google.com/search?q=ขั้นตอนการทอผ้าขิด>

ลายที่นิยม

ลายที่ปรากฏบนผ้าสไบซิด

- *ลายเต้าน้อย
- *ลายบักหวาย
- *ลายโบกคว่ำโบกหงาย

แต่ที่นิยมที่สุดคือ "ลายขอแมงงอด"(ขออุกคิง) หรือที่ชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า "ลายขอ-เลขสาม"



ผ้าซิดลายขอ-เลขสาม



ผ้าซิดขนาดมาตรฐาน

- *ขนาดกว้าง 35 เซนติเมตร
- *ความยาวตลอดผืน 200 เซนติเมตร
- *ขยผ้าพื้นเกลียวผูกปม

ตัวอย่างลายที่นิยม

๑. ลายซัด
๒. ลายซัดดอก
๓. ลายซิด
 - ๓.๑ ลายซิดดอกแก้ว
 - ๓.๒ ลายซิดดอกจอก
 - ๓.๓ ลายซิดงูเห่าล้อม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ - สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ.....วิทยากร
(.....)

แบบทดสอบหลังเรียนหลักสูตรการทอผ้าสไบลายขิด

๑. การทอผ้าสไบลายขิด ต้องใช้วัสดุ ใดบ้าง

- ก. เครื่องทอ ด้าย
- ข. เครื่องทอ จี๋ ด้าย
- ค. เครื่องทอ ด้าย จี๋ ฟืม
- ง. เครื่องทอ ด้าย ฟืม

๒. ด้ายสำหรับ การทอผ้าสไบลายขิด ควรเลือกด้ายชนิดใด

- ก. ด้ายโทเร
- ข. ด้ายโทเรหยาบ
- ค. ด้ายโทเรน้ำหนึ่ง
- ง. ด้ายไหมประดิษฐ์

๓. ข้อใดไม่ใช่ชื่อลายของ ผ้าสไบลายขิด

- ก. ลายดอกแก้ว
- ข. ลายดอกอ้อ
- ค. ลายดอกจอก
- ง. ลายงูเหลือม

๔. การทอผ้าสไบลายขิดเป็นงานฝีมือของภาคใด

- ก. เหนือ
- ข. กลาง
- ค. ใต้
- ง. อีสาน

๕. ผ้าสไบลายขิดนิยมใช้ในโอกาสใด

- ก. งานพิธีต่างๆ
- ข. งานศพ
- ค. งานแต่งงาน
- ง. งานปฏิบัติธรรม

๖. การแปรรูปผ้าสไบลายขิด สามารถทำได้หรือไม่

- ก. ไม่นิยม เพราะขัดต่อประเพณีความเชื่อ
- ข. ไม่ได้ เพราะขัดต่อความเชื่อความศรัทธา
- ค. ทำได้ เช่น นำมาตัดเสื้อ หรือกระเป๋ หรือจะทำหมอน ก็ได้
- ง. ไม่ได้เพราะการทอผ้าสไบลายขิด หน้าแคบไป

ขั้นตอนการทอผ้าสไบลายขิด

- ๑. การเลือกซื้อด้าย
- ๒. การกางหูก
- ๓. การกวักด้าย
- ๔. การคั่นหูก
- ๕. การปั่นหลอด
- ๖. การสืบทอ

๗. จากข้อความข้างต้น จงเรียงลำดับขั้นตอนการทอผ้าสไบลายขิดให้ถูกต้อง

- ก. ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖
- ข. ๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๒
- ค. ๑, ๒, ๓, ๕, ๖, ๔
- ง. ๑, ๒, ๕, ๖, ๔, ๓

๘. ขนาดมาตรฐานของผ้าสไบลายขิดมีขนาดเท่าใด

- ก. กว้าง ๕๐ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร
- ข. กว้าง ๖๐ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร
- ค. กว้าง ๗๐ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร
- ง. กว้าง ๓๕ เซนติเมตร ยาว ๒ เมตร

๙. คำว่า “ขิด” เป็นภาษาของภาคใด

- ก. เหนือ
- ข. กลาง
- ค. ใต้
- ง. อีสาน

๑๐. ถ้าเลือกสีของผ้าสไบลายขิดเพื่อไปถวายพระเพื่อประโยชน์ใช้สอย ควรเลือกสีใด

- ก. สีขาว
- ข. สีขาวงาช้าง
- ค. สีแดง
- ง. สีกัก

เฉลยวิชาการทอผ้าสไบลายขิด

๑. ค.
๒. ค.
๓. ข.
๔. ง.
๕. ก.
๖. ค.
๗. ข.
๘. ง.
๙. ง.
๑๐. ง.